

SLOVENSKI GOSPODAR

Izbaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 6.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

Banovinska davčna obremenitev povišana.

Proračun dravske banovine za proračunsko leto 1935/36 je proračunjen (brez banovinskih podjetij) v višini 89.090.517 Din, je torej za 4 milijone Din višji kot oni za leto 1934/35. Pripomniti pa je treba, da so letos iz splošnega proračuna izločeni izdatki za ceste ter so vnešeni v poseben proračun banov. cestnega fonda, ki znaša 7.380.000 Din, in za kmetijski sklad v višini 4.672.000 Din, torej v celoti preko 12 milijonov Din. Radi tega znaša dejansko povišanje novega proračuna v primeri s prejšnjim znatno več, kot bi bilo sklepati po samem proračunu. Poglavitni dohodki banovine so bile doklade na neposredne davke. Te doklade so znižane od 70% na 55%, torej za 15%. To pa velja samo za področje združenih zdravstvenih občin, dočim se za one kraje, ki tvorijo samostojne zdravstvene občine, zniža svota doklad od 60% na 55%, torej samo za 5%. Ker se je davčna odmera za pridobnino in družbeni davek povišala, se more pričakovati večji donos banovinskih doklad, kakor je predviden v predlogu proračuna. Tudi po znižanju je ta doklada najvišja banovinska doklada v državi: znaša namreč v savski in vardarski banovini 35%, v vrbaski, primorski, drinski in zetski 25%, moravski 20% in donavski 10%.

Povečane so nekatere trošarine, med njimi trošarina na kvas, ki naj prinese 2½ milijona, lani predvidena z 1 milijonom. Trošarina na pnevmatiko odpade, zato pa je povečana trošarina na bencin od 3.2 milijona na 4.8 mil. Din. Poviša se trošarina na električno energijo, ki je proračunjena v višini 2½ milijona Din, prej 2 mil. (Po zatrdilu pristojnih činiteljev se to povišanje ne izvrši.) Na novo je vpeljana trošarina na kavo, kakao in čokolado v višini 750.000 Din. Najvažnejše so spremembe pri taksah. Taksa na prenos nepremičnin se zviša od 1.5% na 2% in s tem tudi donos od 4.50 na 5.75 milijona Din. Nadalje je smatrati kot nove glavščine takso na izkoriščanje vodnih sil v višini 1.5 milijona Din (to obdavčenje bo jako občutno zadelo ne samo približno 100 električnih central manjšega obsega, našo industrijo in obrt, marveč zlasti 3000 zasebnih podeželskih mlinov in žag), takso na biciklje v višini 1.5 milijona dinarjev, takso na radijske aparate v višini 1 milijona Din, takso na posest odnosno na nošenje orožja v višini 50.000 Din, takso na stacionarni motorje in parne kotle v višini 1.5 milijona Din in končno ta-

kso na prošnje za zaposlitev inozemcev v višini 240.000 Din.

Novi predlog banovinskega proračuna določa 50% banovinske dodatne takse na državne take iz cele vrste postavk taksne tarife. Banovinski dodatki 50% se nanaša predvsem na te-le taksne postavke: na izdajanje računov, na trgovske dobave, na knjižice, reklame, pobotnice, vloge na oblastva, priloge k tem vlogam, pogodbe, ogled lekarn

itd. Med temi taksami bo najbolj splošnega značaja, taksa na račune, ki znaša (državna) 0.50, vrbaska 1 Din. K tej taksi bo treba dodati za račune do 20 Din še 0.25 Din, tako da bo znašala skupno 0.75 Din, za račune nad 100 Din pa k dosedanji taksi 1 Din še 0.50 Din, torej skupno 1.50 Din. Pri večjih računih se ta vsota ne bo poznala dosti, občutna pa bo pri malih zneskih. V celoti se po banovinskem proračunu banovinska davčna obremenitev poviša za 12 milijonov 340.000 Din.

V NAŠI DRŽAVI.

Izid volitev v senat.

Zadnjo nedeljo so se vršile nadomestne volitve v senat. Službeno poročilo o izidu je naslednje:

Dravska banovina: Volilnih upravičencev 429, volitev se je udeležilo 407, kar znači 94.87 odst. Zebotova lista je dobila 86 glasov, dr. Marušičeva 321 glasov. Zmagala je Marušičeva lista in sta izvoljena za senatorja poleg dr. Marušiča dr. A. Kramer in Ivan Pacelj, bivša ministra.

Dunavska banovina: Izvoljeni so: B. Levčič, predsednik vlade, Milan Marjanovič, bivši senator, in Anton Vidakovič, bivši senator.

Moravska banovina: Izvoljeni so: Velimir Popovič, notranji minister, Krsta Simonovič, minister v pokoju in bivši senator, Krsta Radovanovič, bivši sodnik kasacijskega sodišča v Beogradu, in dr. Dušan Števič, zdravnik v Srbiji.

Vardarska banovina: Izvoljena sta: Jovan Aleksič, vpokojeni gimnazijski ravnatelj, Serafin Kristič, svečenik.

Drinska banovina: Izvoljena sta: Ata nazij Šoba, bivši minister, Pavle Vujič, bivši senator, Ivo Vranič, banovinski svetnik iz Sarajeva.

Zetska banovina: Izvoljeni so: Matko Radulovič, bivši senator, Jurij Vukotič, predsednik okrožnega sodišča v pokoju, in Andra Kujundžić, narodni poslanec.

Savska banovina: Izvoljena sta: dr. Josip Nemec, bivši senator, Peter Teslić, bivši senator.

Vrbaska banovina: Izvoljena sta: dr. Vaso Gljušac, bivši senator, in Asimbeg Alibegović, bivši senator.

Primorska banovina: Izvoljen: dr. Gregor Andjelinovič, bivši minister.

Sklicanje finančnega odbora. Sporazumno s finančnim ministrom je sklical predsednik finančnega odbora dr. Ninko Perič zasedanje odbora za 11. februar. Razprava o državnem proračunu bo pospešena in bo njegov sprejem od skupščine omogočen pravočasno. Finančni minister bo izvršil med razpravo znatne spremembe proračuna, katerega je sestavil njegov prednik dr. Djordjevič.

Nova zaščita kmeta. Kmetijski minister Jankovič je predložil ministrskemu svetu novo uredbo o zaščiti kmeta. Po tej uredbi bodo odgojena plačila kmečkih dolgov do novembra l. 1935. Obrestna mera, ki znaša po sedanji uredbi za dolgove pri denarnih zavodih 6%, se zniža za kmečke dolgove na 4%, obrestna mera za kmečke dolgove pri zasebnih upnikih, ki znaša sedaj 3%, se zniža na 1%. Od tega so izvzete le zadrage, ki bodo tudi po novi uredbi svobodno iztirjevale kmečke dolgove. Zadrage lahko tudi za bodoče pobirajo 8% obresti.

Kdo je mož, kdo ženska? V JNS (Jugoslovanski nacionalni stranki) je nastal o priliki sestave kandidatne liste za senatne volitve spor med voditelji te stranke v Sloveniji: na eni strani je bil dr. Marušič, na drugi dr. Kramer. Ta spor je hotel »Kmetijski list« v svoji številki dne 30. januarja raztolmačiti in blažilno osvetliti s to-le primero: »V zasebnem življenju, tudi na kmetih, se čisto dogaja, da se mož in žena spreta; taki spori pa navadno niso prehud. Če pa se pojavi nekdo tretji, ki grozi obema, možu in ženi, takrat je in mora biti vsaj začasno vsakega spora konec in mož in žena složno porineta nadležneža čez prag!« Primera spora Marušič-Kramer s sporom med možem in ženo je neizdelana, nepopolna in zato nerazumljiva, dokler »Kmet. list« ne pojasni določno, kateri je v predmetnem slučaju mož in kateri ženska.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Francoski obisk v Londonu. Dne 31. januarja sta se odpeljala v London francoski ministrski predsednik Flanlin in zunanji minister Laval na povet z angleškimi državniki. Na večer omenjenega dne sta dospela Francoza s svojim spremstvom v angleško prestonico, kjer so ju pozdravili na kolovozu angleški ministrski predsednik Macdonald, zunanji minister Simon, pravosodni minister, diplomatski predstavnik Male zveze in Rusije. Za časa bivanja v Londonu sta bila predstavnika Francije gosta angleške vlade.

Napovedi o novi bolgarski vladi. Že zadnjič smo poročali, da je dobila Bolgarija novo vlado pod predsedstvom generala Zlateva. Prosvetni minister je general in notrajni je polkovnik. Prosvetno ministrstvo je bilo poverjeno radi tega oficirju, ker je med bolgarskim učiteljstvom razširjen komunizem. Splošno vlada prepričanje, da je Zlatevova vlada prehodnega značaja. Kralj Boris bode poveril v bližnji bodočnosti

vlado odličnim političnim osebnostim z nalogo, da pripravijo pot za povrnitev delovanja s parlamentom.

Iz Hitlerjeve Nemčije. Dne 30. januarja so proslavili po vsej Nemčiji drugo obletnico, odkar so pri državnem krmilu hitlerjevci. Mesta so bila v zastavah. Po tovarnah, podjetjih in po šolah so bili primerni nagovori. Izostale so vse uradne proslave. V posebnih okrožnicah je bilo naročeno tudi zasebnim organizacijam, društvom in ustanovam, naj opuste posebne proslave, da ne bodo izmetavali denarja, kateri je tako nujno potreben za zimsko podporo revežem. — Minister za gospodarstvo dr. Schmitt je odstopil. Državni kancelar Hitler je poveril predsedniku državne banke dr. Schachtu vodstvo poslov ministra za gospodarstvo in na predlog pruskega ministrskega predsednika Göringa vodstvo pruskega ministrstva za gospodarstvo in delo. — Državni kancelar Hitler je prenesel njemu pripadajoče mesto državnega upravitelja za Prusko na Göringa.

padli misijonskega patra Otmarja na Kitajskem ter ga ubili. Tako se je na splošno poročalo prejšnje leto. Podrobnosti so se doznale šele proti koncu leta. Na kratko obveščamo o njih naše čitatelje. Frančiškanski pater Otmar Stimpfl je bil rojen l. 1890 na Južnem Tirolskem. Koncem l. 1920 je odšel kot misijonar na Kitajsko. Glavno torišče njegovega delovanja je bila sirotišnica v Fukiatcungu. Na stotine sirotam je bil dober oče, ljubljen od vseh in povsod čislán. Boljševiški roparji so na njega izvršili napad prvokrat l. 1930. Bilo jih je 10. Pograbili so, kar so mogli. Potem so mu nastavili puško na prsi kakšnih 20krat, kar ga pa ni moglo spraviti iz ravnotežja. Le uho mu je poškodovala krogla, ko mu je frčala mimo glave. Drugi obisk so mu roparji napravili 24. marca 1934. Bili so štirje. Prišli so do njega pod pretvezo, da želijo od njega nekega nasveta. Ko so stopili pred njega, zahtevajo ne nasvet, marveč denar. Pater Otmar jim da ključe, češ, poiščite sami. Prisilijo ga, da mora z njimi v sobo. Dočim stikajo drugi za denarjem, sproži eden puško ter zadene patra v desno stran trebuha. Puška počí v drugič. V levo stran trebuha zadet, se pater zgrudi na tla, kjer obleži v krvi. Roparji zbežijo s plenom. Ko se hlapci vrnejo s polja, najdejo na tleh ranjenega patra, ki izrazi željo, naj takoj pokličejo kitajskega katoliškega duhovnika Jakoba Li, ki je vprav takrat bil na obisku v sosednem kraju. Kitajec spove Evropejca ter mu podeli sv. obhajilo in sv. maziljenje. Iz protestantske bolnišnice, oddaljene 6 ur, pripeljejo evropskega zdravnika. Pater Otmar odkloni operacijo. Njegove misli se samo pečajo s smrtjo in z življenjem v večnosti. Navzoči so ganjeni radi njegove iskreno-pobožne molitve. Vdan v voljo božjo, izdihne svojo dušo ob 9. uri zvečer 25. marca, na Marijin praznik, vdani sin božje Matere, kateri je zvesto služil sredi težav in na prosvetnega misijonskega življenja in delovanja.

Volilcem - županom!

Vsem našim od nekdanj zvestim in neomahljivim volilcem, ki so pri volitvi v senat dne 3. februarja polnoštevilno oddali svoj glas za našo kandidatno listo in se niso udali ne grožnjam, ne obljubam, ne kakim drugim vplivom, izrekam svojo najiskrenejšo zahvalo!

Vi vsi, ki ste se vedno držali naših načel in jih ohranili skozi vse viharje, ste naš ponos! Na Vas gradimo svoje bodoče delo, ki ga prav kmalu pričnemo!

Maribor, dne 3. februarja 1935.

Franjo Žebot.

Katoliška akcija je veliki program papeža Pija XI, čigar iskrena želja je, da se ta akcija v vseh delih sveta in v vseh krajih, kjer živijo katoličani, organizira in izvršuje. Da bi se to vsepovsod zgodilo, zato naj se izprosi božja pomoč po molitvenem namenu, določenem za mesec februar. Ureditev Katoliške akcije je po posameznih škofijah različna, prilagojena krajevnim razmeram in potrebam. Za zagrebško nadškofijo, da navedemo primer iz naše hrvatske sosesčine, je izdal koncem preteklega leta nadškof dr. Bauer nova pravila, ki urejujejo ustrojstvo in delovanje Katoliške akcije. Osnova novih pravil je zbiranje katoličanov v dosedajšnjih katoliških organizacijah v okviru vzajemnega sodelovanja. Katoliški možje naj se zbirajo v katoliškem starešinstvu akademskega društva »Domagoj«, odnosno v starešinstvu Križarjev in v drugih katoliških društvih za moške. Katoliške žene v starešinstvu »Domagoj«, odnosno Križark in v drugih društvih za katoliške žene. Katoliški mladeniči v Križarskem bratstvu za kmetstvo, delavsko in obrtno mladino, odnosno v dijaškem »Domagoju«. Katoliške mladenke v Križarskem sestrstvu za kmetstvo in delavsko žensko mladež, odnosno v »Domagoju«. Vsa ta društva so strogo nepolitična ter nimajo zveze s kakšno politično stranko ali strujo. Križarji in Križarke prenehajo biti nabožno dru-

štvo ter stopijo v isto polnovrednih društev Katoliške akcije. Za zagrebško nadškofijo je torej Katoliška akcija utemeljena na solidno podlago katoliških društev, brez katere bi kot nekaj pokret visela v zraku. Zagrebški nadškof tudi napoveduje, da se bo, ko bo Katoliška akcija organizirana v vseh škofijah naše države, ustanovil osrednji svet Katoliške akcije za Jugoslavijo.

Frančiškanski misijonar umorjen. Preteklo leto so boljševiški roparji na-

Osebnosti.

REDKO SLOVESNOST BISERNE POROKE

sta obhajala v ožjem krogu svojih otrok, vnukov in pravnuka sivolasa zakonca Jurij in Marjeta Kuhar, posestnika v Budini, župnije sv. Petra in Pavla v Ptuj. Jubilant je bil rojen dne 7. aprila 1850 na Rogoznici, njegova soproga pa dne 10. julija 1853 v Brstjah. Na praznik spreobrnjenja sv. Pavla t. l. je preteklo 60 let, odkar sta si v cerkvi č. oo. minoritov obljubila večno zvestobo. Njuni srečni zakon je Bog blagoslovil z 11 otroci, od katerih jih zdaj živi še pet. Z mravljično pridnostjo in varčnostjo sta gospodarila in si kupila kmetijo v Brstjah, katero sta oskrbovala do leta 1921, ko sta jo prepustila najstarejšemu sinu in se preselila na manjše posestvo v Budini. Našima

slavljencema je bilo celo življenje »delovni dan«. Jubilant je bil v svoji krepki moški dobi 16 let župan občine Brstje in 12 let šolski načelnik okoliške ptujske šole in 30 let občinski odbornik. Imel je pazno oko za gospodarsko povzdigo ptujske okolice in je zato bil med prvimi, ki so ustanovili Kmečko hranilnico in posejilnico v Ptuj. Neumorno je deloval kot načelnik posejilnice nepretrgoma 24 let. — Blaga žena Marjeta je z modrostjo svetopi-semske »srčne žene« vodila gospodinjstvo in je bila skrbna in ljubeča mati svojih otrok, ki je vse vzgojila v globoko-krščanskem duhu. Leta 1909 je dočakala novo sv. mašo svojega 5. otroka Antona (prednika cistercijskega samostana v Mogili na Poljskem), ki ji je letos kot 50letnik blagoslovil biserno obletnico poroke. — V Kuharjevo hišo prihajajo Mohorjeve knjige že nad 60 let, »Slovenski gospodar« 55 let, »Slovenec« 10 let in še številni drugi katoliški listi in mesečniki kakor »Glasnik«, »Bogoljub«, »Nedelja«, »Cvetice«